

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 35. ANUL XIV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 5/17 Maiu 1866.

Nr. 53—1866

Provocare.

Comitetulu Asoc. tranne române, dorindu de o parte că con-
spectulu despre membrii Asoc. sa strabata in toate partile, pre unde
esista vre-unu membru alu Asoc. ear de alta parte voindu a cru-
tia precatu se pote spesele espeditiunilor postale, se afla indem-
natu in urm'a decisiunei sale de adi sub § 37 a postu prin acest'a
pre membrii si resp. pre colectorii Asoc., ca sa binevoiesca a face
dispositiunile necesarie pentru procurarea numitolui conspectu dela
cancelari'a Asoc. carele conformu decisiunei Comitetului din 5 De-
cembre 1865 § 81 are sa se imparta gratis, fiacarui membru
alu Asoc. tranne romane. *)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tinuta la Sa-
biu in 8 Maiu 1866.

Evenimente politice.

Sabiu 4 Maiu.

Solutiunea la representatiunile universitatii sasesci de
citra Cancelari'a aulica transilvana face rotund'a prin foile po-
litice. O impartasimu mai la vale in traducere, in tota estensiunea.

Despre subcomitetulu comisiunei de siese-dieci si siepte dela
diet'a din Pest'a aflamu ca desbaterile siedintieloru sele care s'au
tinutu in septeman'a trecuta au fostu dedicate mai numai afaceri-
loru de resboiu. Sa amintimu aici si faim'a despre infiintierea
unui corpu de voluntari in Ungaria, despre care se dice, ca vrea
sa-lu infiintieze aristocrati'a magiara. „Hon“ in sa se
vede acum mai putinu entusiasmata ca deunedle, candu spunea de
150,000 voluntari ai natiunei magiare, pentruca dechiara, ca diet'a
in pusetiunea ei de fatia nu pote face nici o manifestatiune, din
contra, diet'a acum trebuie inca sa pastreze tacere. „Idök Tanuja“
nu se multiamesce cu aceea ca sa se faca apelu la bunurile cleri-
cale, si aru fi de parere, ca Monarchulu sa se adreseze citra toti
proprietarii cei mari si atunci de siguru nu va lipsi nici clerulu cu
concursulu seu.

Despre corpuri de voluntari celimu si in alte parti ale mo-
narchiei. Esista o ordinatiune pentru acei ce voru sa intre de bu-
na voia in armata pe tempulu catu va fi de lipsa.

De alta parte cetimu, ca Majestatea Sea Imperatulu au de-
mandatu infiintierea de a 5-lea bataliuni la tote 80 regimentele de
infanteria si cate o divisiune de depositu la tote 32 bataliunile de
venatori. In urm'a acestei demandari infanteri'a de linia si trup'a
de venatori aru pute singura pune pe picioare 500,000 de luptatori.
Denumirea de oficeri superiori pentru bataliunile acestea a si ur-
matu, si intre altii, 165 de oficeri superiori din pensiuone s'au si
impartitu la fia-care a dou'a divisiune din aceste bataliuni.

Generalulu Benedek au sositu in 11 Maiu n. la
Vienn'a. In curtea drumului de feru dela Nabresina fu primitu cu
entusiasm si candu se sui in vagonu pentru Vienn'a, fu petrecutu
de sunetele mersului Radetzki.

In legatura cu aceste miscaminte, impartasimu mai la vale nis-
ce sciri privitoare la mesurile ce se dice ca aru fi sa se ia la casu
candu aru erumpe resboiulu, care deca se si demintu de o foia o-
ficiosa (vedi la rubr. Vienn'a), totusi suntu caracteristice pentru si-
tuatiunea de fatia.

In Vienn'a s'a publicatu de citra Locutiitoriulu tieriei de co-
rona, Austria de josu, si primariulu cetatii Vienn'a, o procliamati-
une prin carea se provoca poporatiunea la participarea de ori ce
sacrificii i va fi cu putintia, pentru infiintierea unui corpu de vo-
luntari. — Sciri de aici spunu ca voluntarii acuirati pentru Mes-
sicu, cari erau gat'a de a se imbarca, in urm'a unei ordinatiuni voru
remane in monarchia, pentru ca la vointi'a lor, sa fia intrebun-
tiati in folosulu monarchiei.

Din Prag'a se repetiescu scirile despre voluntari si despre
impregiurarea, ca cetatiani se ofera a lua sarcin'a servitiiloru de
garnisona. Mai departe se vorbesce, ca junimea dela universitatea

*) Celelalte diurnale romane inca suntu rogata a primi in colone-
le loru acesta provocare.

de aci cere sa i se conceda a se constitui in o legiune de studenti.
Asemene sciri se audu si din alte parti.

Diarele din urma continua a publica mesurile militare de-
numindu-se comandanti si oficeri la toti ramii de trupe.

Unu mandatu generalu emis la 11 Maiu spune, ca se sisteza trans-
punerea sistematica in statulu de reserva ce avea sa intre cu finea
lui Iuniu a. c. precum si demisiunarea din servitiulu activu ala
armatei. Asemenea se sisteza eliberarea din servitiulua
militariu pe langa depunerea taxei de eliberare, precum si reinga-
giarea si immiterea de suplinitori. Pentru acei'a in sa, caroru pana
la 10 Maiu 1866 li s'a datu voia a se rescumpera, remane voi'a
acest'a in vigore, chiaru si deca eliberarea (seu demisiunarea)
inca nu au urmatu inca, in sa numai pana la terminulu pusu pen-
tru depunerea taxei. Mai departe se ordina conchiamaarea tuturor
concediatiloru, iera la rezervisti deocamdata sa nu li se dea voia
nici la o caletoria. In urm'a recercarei ministeriului de resbelu, facute
la locurile centrale politice, toti concediati si rezervisti, cari nu se
afla in loculu pentru care suntu concediati, si acest'a fara de legi-
timatiunea cuviinciosa, sa se prindia unde se voru afla si sa se
predea autoritatiloru militare, cari voru fi mai in apropiare. Cei cari au
avutu in sa voia dela autoritatile respective, de a se departa de loculu
pentru care fara concediati, au de a fi avisati sa se prezenteze la
cerculu celu mai de aproape de intregirea ostei (Ergänzungsbezirk)
— In fine se adauge ca garnisun'a resiedintiei au inceputu a ple-
ca in 13 Maiu. —

„Prsse“ spune dupa o corespundintia locala din Vienn'a, ca
ambasadorulu prussianu bar. Werther aru fi facutu duminica visi-
ta de despirtire la ministrulu de Mensdoff. Adauge in sa, ca sci-
rea acest'a o primesce cu reserva, va sa dica, nu sta buna pen-
tru dens'a.

Dupa sciri pana la 12 Maiu foile oficiose prussiane ame-
nintia federatiunea germana intraga. Armata prussiana mobili-
sata se dice ca sta din 243 bataliuni infanteria (pedestime), in
suma rotunda de 243,000, 10 bataliuni de venatori de 10,000,
116 bataliuni (landwehr) de 58,000, 81 bataliuni suplinitoare de
81,000, 10 companii suplinitoare de venatori de 2000 feciori. Infanteri'a
aru fi dara cam la 394,000 feciori. Cavaleri'a are 63,000, arti-
leri'a de campu si de fortaretie 57,000 feciori, 15,000 cai si 3714
tunuri de campu. Pioneri suntu 10,000, bataliuni de trainu 11,000,
neluptatori (medici, ingrigitori de bolnavi, meseriasi s. a.) cam la
10,000. Landwehrulu din a dou'a provocare (des zweiten Aufge-
bots) 120,000 feciori si 22,000 cai, cu totulu asi dara 645,000,
feciori 100,000 cai si 3714 tunuri. Acest'a putere in sa dice
„Presse“, de unde luamu aceste date, numai la casulu celu mai de
lipsa si cu multu necasu pote sa se adune.

Din Itali'a se scrie la Debate, ca se facu si acum prega-
tiri mari. Unu altu corespundinte alu acestei foi dice ca dispo-
sitiunile resbelice se facu forte in secretu.

Din Franci'a impartasimu urmatoarele cuvinte ale impera-
tului Napoleonu ca respunsu la o cuventare tinuta acestuia de ca-
tra primariulu cetatii Auxerre :

„Cu placere vedu, ca suvenirile primului imperiu nu suntu
sterse din mintea vostra. Credeti-mi ca, din parte-mi amu ere-
ditu sentiemintele capului familiei mele pentru aceste poporatiuni
energice si patriotice, cari spriginise pre imperatulu (Napoleonu I.) la
bine precum si la reu. Despartimentulu de Yonne suntu
deteriu recunoscintia. Deca densulu fu unulu dintre cele d'antiae
cari-mi dede voturile sele la 1848, acest'a o facuse pentru ca
sciea, ca si majoritatea franciloru, ca interesele sele era si ale
mele si ca eu uriamu ca si densulu acele tratate dela 1815, cari
unii voru a le face astadi unic'a base a politicei nostre esterne.
Ve multiamescu pentru simtiemintele vostra. — In mijloculu po-
poratiuniloru lucratorie din cetati si dela sate gasescu adeveretulu
geniu alu Franciei.“

Cumca cuvintele aceste au facutu sensatiune in tota paess'a europena
nu mai trebuie sa o spunemu si ne marginimu a indrepta pre cetitori
la cele reproduse mai la vale dupa Presse din Vienn'a. Spre a
slabi incatu-va consternatiunea din press'a nefrancesa, produsa de

citatele cuvinte ale imperatului francesilor, dupa cum cetim in depesile telegrafice, ale diuarielor vieneze, unu diuaru oficiosu din Parisu constitutiunelulu afirma, ca imperatulu nu au incetatu a sfatui pre Prussia, Itali'a si Austria pentru pace. Regimulu imperatescu cere sa se sustina p cea intre referentie, cari sa garanteze o deplina multiamire a onorei si a intereselor nationali. Imperatulu nu are altu motivu nici altu scopu. Nu este iertatu a presupune despre elu (imper.) ca aru fi participandu la proiectele de resboiu, pe care le desaproba si le vaiera.

„Memorial dipl.“ insciintieza ca Prussia inainte de votarea la 9 I. c. in confederatiune, aru fi datu Bavariei asecurare formala ca nu va ataca pre Saxoni'a. Fiindu ca acesta tierra e scatita acum din partea confederatiunei, se pare ca pericolulu de colisiune intre Austria si Prussia pentru Saxoni'a e delaturatu.

„Mem.“ scrie mai departe: Starea lucrurilor in principatele dunarene e forte serioasa, fiindca Russia are intentiune a intreveni in numitele tieri, de locu ce aru incepe resbelulu in Germani'a.

Mai afirma „Mem. D.“ ca guvernulu Franciei n'a hotaritu ca armia francesa sa remana in Rom'a, deca aru erumpe resbelulu. — In fine insciintieza ca deputatiunea romana aru fi la Paris, care va pleca curendu la Düsseldorf, a imbia principelui de Hohenzollern coron'a romana si in fine afirma, ca Drouyn de Lhuys a indreptatu cerculariu catra agintii diplomatice ai Franciei, cu privintia la reform'a confederatiunei nemtiesci, in care constata ca schimbările in Germani'a au sa se intemple numai cu invoirea poteriloru mari, si a Spaniei, Portugaliei si Svediei.

Din G r e c i'a se spune ca Bulgaris aru fi plecatu cu vre-o 40—50 de omeni inarmati spre a rescula poporele grecesci ale Turciei.

T u r c i'a amenintia guvernulu din Romani'a, ca deca va merge inca inainte vatamendu tratatele va intrebuintia putere. De alta parte se aude ca se mai adangu trupe la Siuml'a.

Din R o m a n i'a avem de inregistratu ca in sedintiele constituantei din 29 si 30 Aprile s'a urmatu verificările mai departe. (vedi princ. r.) Cu acesta ocaziune s'a escatu o desbatere infocata la verificarea dep. M. Cogalniceanu, tragendu-se la indoiela, deca alesulu e fostulu ministru seu altu Cogalniceanu. Passiunea nu au intardiatu a se manifestá si mai multe voci se resculara incontr'a fostului ministru, ca a unui'a care aru fi adusu tote relele asupr'a tieriei. Spre multiamire s'a aflatu voci in constituanta, care s'a ridicatu deasupr'a pasiunei si au facutu distingere intre personalitate si principiu. Cu tote aceste nu s'a isbitu mai departe, decatu a se suspende verificarea si a se cerceta deca numele M. Cogalniceanu suna la fostulu ministru seu la altu M. Cogalniceanu. Romanii sa nu sa nu inaugureze serbatorile loru cele mari cu certe minutiose. — Sedintia urmatore e anuntata pre diu'a urmatore, despre care vomu referá in nrulu viitoriu.

In „Hrm. Ztg.“ aflamu reproducu dupa foile magiare din Clusiu urmatorea:

Solutiune la representatiunea universitatii natiunei sasesci din 6 Noemvre 1865 si din 3 Martiu 1866 data de cancelari'a aulica prin decretulu din 21 Aprile 1866. nr. 10,255 1866. *) Eata cuprinsulu:

„Majestatea Sea c. r. apostolica, dupa cuprinsulu pregratiunelulu autografu din 19 Aprile a. c., s'a induratu a afla cu neplacere (visszatetszöleg) din representatiunea universitatii natiunale sasesci din 6 Noemvre 1865, in caus'a dietei convocande prin prea gratiosulu rescriptu dela 1 Septemvre 1865, cu scopu de a se revede art. 1 de lege din 1848, tratatoriu de uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, in libera cetate reg. Clusiolu, precum si din cea din 3 Martiu 1866 cu privire la concess'a tramitere de deputati la diet'a tieriei unguresci, — ca universitatea natiunala sasescá fara de imputernicire au trasu si atari obiecte in periferi'a (cerculu) consultáriloru sele, prin a caroru pertratere au trecentu preste cerculu ei de activitate prescisu de lege.

Majestatea Sea c. r. apostolica asiá dara s'a induratu prea gratiosu a declará decisiunile aduse pe nedreptu (unberechtigti) cu ocaziunea desbateriloru universitatii natiunale sasesci si representatiunile substernute pe bazea acolor'a, ca lipsite de ori ce putere de dreptu, invalide, si a demandá, ca acelea sa se respinga, iera acesta pr. in. declaratiune a se aduce pe calea reg. Guberniu la valóre.

De altmintrea de ore ce Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu prea gratiosu a asicura natiunei sasesci sustinerea institutiuniloru ei legitime, precum si pusetiunea ei dupa dreptu. Se indura Majestatea Sea a astepta dela loialitatea cea documentata si recunoscuta din vechime a natiunei sasesci, ca sa spriginésca cu incredere ordinatiunile Majestatii Sele parintiesci indreptate asupr'a regularei referintieloru privitore la dreptulu de statu alu Marului Principatu alu Transilvaniei.

Despre care reg. Gubernu, in urm'a raportulu seu din 6 Dec. 1865 si 25 Martiu 1866 nr. 7501 pre langa care s'a substernutu

*) A se vedé si nr. 30 alu acestei foi la Even. pol. sirurile cele d'astaiu. Red.)

representatiunea universitatii din 3 Martiu — se inconnoscintieza cu acea indigatiune, ca sa faca cunoscutu universitatii natiunale sasesci cuprinsulu pr. n. autografu amintitu si in intiesulu p. n. demandari sa porte grigia, ca voi'a declarata a Majestatii Sele c. r. Apostolice sa se duca in indeplinire.“

Subs. cont. Haller

contrasemn de Stefanu de Horváth.

Dela diet'a Ungariei.

Cea din urma sedintia fu tinuta in 12 Maiu n. sub presiedintia lui Iuliu Andrássy. Presiedintele impartásiesce casei, sosirea creditiveloru deputatulu ardeleanu Boer, cari se indrepta la comitetulu de verificatiune. Dupa acesta urmeza mai multe suplici din diferite parti. In fine se dau voturile pentru cele acum mai de multe ori mentionate cinci comisiuni, dara la provocarea nominala se vede ca lipsescu mai multi membri considerabili din drepta si in fine Deák.

Baronulu Gabr. Kemény raportéza despre petitiunile date la comisiunea respectiva. Dintre aceste petitiuni unele se resolu, altele se respingu si altele se iau spre sciintia pana la denumirea ministerieloru.

Mai multa vietia au fostu candu veni la rendu cestiunea drumulu de feru din Tranni'a, adusa pre tapetu in urm'a petitiunei camerei comerciale din Clusiu. Acea dupa (cum e deja cunoscutu) cere lini'a Oradea — Clusiu — Brasiovu — Buzeu cu lini'a laterala Belgradu (Alb'a Juli'a) — Sabiiu. Propunerea comitetulu carea recomanda lini'a acesta, ca cea mai corespondiatore intereselor tieriei, se primesce fara desbatere.

O suplica a mai multora secu pentru eliberarea de sarcinile urbariale se predá la propunerea presiedintelui comitetulu pentru aniunea transilvana. Dupa unele raporte de mai putina insemnata se verifica alegerea deputatiloru din Scaunulu Cohalmului, Mauritiu Conrad si Vilhelm Melas, fara de nici o desbatere. Sedintia urmatore se statorcesce pe 14 Maiu. —

Din comisiunile dietei aflamu dupa „Pes. Cor.“, ca in sedintiele subcomitetulu de cincispredece pentru afacerile comune au fostu discussiuni forte vii asupr'a listei civile si asupr'a afaceriloru resbelice in afara.

Cea ce privesce regularea cestiunei natiunaltatiloru ni se spune totu in „Pest. Cor.“ ca deputatii romani au tinutu o conferintia separata, in carea s'a celitu o propunere compusa de trei deputati romani, dara din cauza ca propunerea merge prea departe fu desaprobatu de majoritatea conferintiei si in urma respinsa.

Mai departe se dice acolo ca in cercurile deputatiloru romani suntu unii de parere, ca comisiunea pentru regularea cestiunei natiunaltatiloru sa supuna unei revisiuni elaboratulu dela 1861 in asta privintia. In numerulu viitoriu vomu fi in positiune de a afla sciri mai positive in asta afacere si pote vomu avea si mentionata propunere, din care vomu putea sa ne facemu o judecata mai sigura despre stadiulu in care se afla acesta momentosa cestiune.

Voci despre vorbirea Imperat. (franc.) in Auxerre.

Deca aru mai fi vre-o indoiela despre insemnata cuvinteloru, rostite de imperatulu Napoleonu cu ocaziunea unei simple bineventari in unu unghiu indepartatu alu imperatiei sele, catra unu simplu primariu a unei capitale vechi de despartimentu: comentariile publicistice franceze aru fi de ajunsu sa ne faca sa apretiuimu pe deplinu acesta cuventare estemporata. Ori catu diferescu de tare organele politice francesci in coloritulu loru politicu, intr'acesta se unescu, ca in cuvintele pronunciate de Imperatulu in Auxerre este depusu unu programu alu politice napoleonice, cu privintia la confusiunile si incurcaturile politice din Europ'a in tempulu de fatia.

„Deca imperatulu Napoleonu“ scrie la France „provocandu-se la suvenirile imperialismulu celui dintai, dechiara, ca elu uresce tratatele dela 1815, atunci elu nunumai ca esprima judecat'a (sentintia) istoriei, ci desfasiura unu programu, ce desenna forte chiaru scopulu politice lui. Simtiemintele ce se descopere in unu modu asiá de batatoriu la ochi, nu potu fi strigatulu unui domnitoriu resignatu, ele suntu unu protestu serbatorescu, si deca protestéza Franci'a, se face, pentruca ea este gat'a la ori ce aru pretinde o atare situatiune.“ — In altu locu continua la France: „Tratatele dela 1815 au fostu o espiatiune pentru glori'a nostra, rezultatulu nefericitu alu nefericiriloru nostre. Franci'a intréga le uria, chiaru si candu se apunea loru, si de 50 de ani incóce ur'a acesta amara si adunca este o invetiatura si deodata unu pericolu pentru Europ'a.“ — „Deca“ se dice in unu alu treilea locu, „tier'a nostra va esi vre-o data din neutralitatea acesta, pe carea dlu Rouher o au definitu asiá de chiaru, atunci aru inceta ori ce discordia in pareri, si Franci'a intréga, ca si reprezentantii ei s'aru alaturá sub standartulu nostru.“

Fost'au edificiulu acesta construitu, cu atata maiestria la 1815, — intrebá Constitutiunelulu — derimatu in Greci'a, Belgiu, Itali'a, la dunare, ca sa nu vorbimu si de Franci'a si care astadi amenintia a cadé cu totul in ruine, de o natura asiá de tare? Unde este tari'a echilibrulu acestui'a atatu de glorificatu de epi-

menidi? Nu vede Europa ins'a ce gresiela au facutu, candu au vrutu sa intemeieze pacea Europei pe angustarea tiei noastre? Nu mai putina insemnatate au urmatoarele cuvinte ale acestui organu oficiosu: „Deca patriotismulu este desteptatu atunci cuvintele imperatului nu sunt alta decatu baterile de anima ale Franciei.“

„La tota intemplantia“ glontulu d'antaiu se va descarca contra tratatelor dela 1815— dice clericalulu Monde, carele vede in cuvintele imperatului programulu politicei dinafara alu Franciei, nu cu privintia la eveneminte indepartate, ci mai deaprobe; „noi vom merge, candu va suna ora, contra a peratoriloru acestoru tratate.“

Opinion Nationale dice. „Declararea imperatului va inveti pre Europa, ca Franci'a si rezervat libertate in actiune si nu se crede legata prin tratate, ce le-au fostu suferitu, dara nu si primitu.“

„Cuventarea imperatului e resboiulu“, dice „l'Avenir nat.“ care nu si face nici unu scrupulu de a deduce urmatoarele consecintie practice: „Deca Imperatulu uresce tratatele dela 1815, atunci elu nu pote defaima pre dlu d. Bismarck carele vrea sa le restorne, rumpendu tratatulu federatiunei, ce este basatu pre acele tratate, nici pote tine in locu pre italieni, carii la ei a casa voru ca sa le sterga si urm'a ce le-au mai ramas.“

„Vatamarea fu mare“ eschiamia Patrie, facendu alusuni la tratatele din 1815 „satisfacerea e solemnata.“— In fine dice Drouyn de Lhuys prin Pays: „Cuventarea insemneza si pentru Franci'a resboiu.“

Espektoratiunile acestea ale foiloru franceze asup'a respunsului imperatului catra primariulu din Auxerre ne facu o observatiune forte serioasa. Napoleonu au apelatu la simtiulu nationalu, la ideea cea mai populara in Franci'a, ba asi dicendu la spiritulu de resbunare alu poporulu francezu. Resnetulu desteptatu prin cuventulu seu in castrele partidoloru este de natura de a-lu (pre Imperatulu) convinge, ca Franci'a va urma flamurei sele, decu va porni pentru o idea, decu va cere „satisfacere“ pentru „vatamarea“ dela 1815. Decu si intipuesce cine-va aplausulu cu care a fostu primitu cuventarea lui Thiers in si afara de camera, atunci m i s c a r e a, ce a plecatu din Auxerre si strabate tota Franci'a, devine serioasa si de insemnatate. Napoleonu au aflatu cuventulu celu magicu (vrajitoriu), prin care electriseza pre Franci'a pentru unu resboiu nationalu si popularu. Vocea inteligintiei si a opozitiunei din camera va amuti. Dar si tintirile inca se arata, tintirile dupa care trebuie sa se nisuiasca o atare esire din neutralitatea Franciei. Dela diu'a dela Auxerre tinerea Franciei e factorulu celu mai momentosu in calcululu resboiului. Eara responsabilitatea va cade pre acea putere germana, care, pentru ca sa anecteze cu puterea ducatele dela Elbe, rumpe pacea federatiunei, si da Franciei ocaziune de a porni lupt'a contra tratatelor dela 1815. (Presse.)

Sabiiu 3 Maiu. In 30 l. tr. au plecatu de aici spre Aradu 12-lea bataliune de venatori; totu in acea di dupa amedi au sositu o bataliune din regimentulu banatianu romano-serbu de margine.

Eri dimineta plecã de aici regimentulu de infanteria, Mazzuchelli. Regimentulu acest'a care garnisonã de vre-o 7 ani in Sabiiu, prin brav'a sea purtare sciã sa-si câstige complacere cetãtieniloru.

Poiãna scaun. Mercrei in 24 Aprile 1866

Astadi in 24 l. c. s'au tinutu in comun'a nostra esamenulu scolaru cu mladitiele cele tinere, ce acum incepu a gusta putintelu din nectarulu celu dulce, ce acum, dicu, incepu a pune fundamentulu la unu venitoriu mai ferice, precum avura parintii densiloru; si fiinduca acest'a decurse intr'unu modu acomodat si multiemitoriu impregiariloru presente, nu potu sa-mi relacu bucuria cea mare, ce ne umplu inimile in acasta diua de festivitate pentru comun'a nostra. — In 23 l. c. Prea stimatulu Domnu Protopopu si inspectoru alu acestui Scaunu prot. Petru Bodila veni de fatia spre a se convinge de progressulu celu imbucuratoriu: Partea cea mai mare a fruntasiloru cu cei 4 preoti in frunte, i-lu bineventara la intrarea P. on. DSele in comuna.— Dimineta, a dou'a di, serbandu-se cultulu ddieescu, se adunara partea inteligenta cu mai multi ascultatori in scol'a comunala. — Dupa cantarea „Imparate crescu“ tinu Prea on. domnu Protopopu o cuventare acomodata festivitatiei acesteia, dupa aceea sub presidiulu P. on. DSele s'a inceputu esamenulu, unde invatiitorii acoloru 2 clase, diaconulu Ioann Sierbu si Ioann Banu, documentase implinirea acurata a datorintei loru si si primise laud'a si multiemirea meritata.— Pruncii si pruncele, preste totu 180 la numeru, se esamenara din mai multe obiecte, asiã: din catechismu, istoria biblica, datorinti'a supusiloru, computu, geografia, scriere, cantari si altele, la care respunsuri, mai de multe ori i-si esprimã P. on. D. Protopopu multiemirea si ca este forte indelutatu atatu cu respunsurile scolariloru, catu si cu zelosii invatiitorii. — La acasta festivitate ne onora si multu stimat'a Domna protopopesa Mari'a Bodila cu presentia DSele, carea in forma de premiu donase unu ajutoriu frumosu pentru cumperarea cartiloru,

la toti scolarii seraci din comuna. — Binevoiesca a primi, multu stimat'a Domna protopopesa, in numele acoloru scolaru seraci o multiamire ferbinte! — Esamenulu se incepu la 9 ore si dura pana la 1 ora, finindu-se cu „Desteptate romane“, si cu o cuventare, tinuta de unu scolaru, in care multiamu Pre on. presiedinte si onoratulu publicu.

Dee Atotopotintele, ca astfelu de sciri imbucuratoare sa primu si din alte parti, despre inaintarea si progressulu acest'a cãci mladiti'a pana este tinera, se pote cultivã, spre a aduce fructu multiamitoriu! —

Nicolau Olariu, Juristu an. II.

Blasiu. De aici se scrie la „Herm. Ztg.“ ca in 1 Maiu n. s'a immormentatu professorulu de teologia, Iosifu Tartia, cu o solemnitate rara funebrala, pontificandu la servitiulu ddieescu in catedral'a de acolo, Esc. Sea Metropolitulu Alesandru St. Siolutiu. Popularitatea repositului si respectulu ce si-lu castigase acestu barbatu atatu prin talentu catu si prin sciintia, au atrasu, afara de tinerimea studiõsa, o multime de poporu sa asiste la rugaciunile funebrali saversite pentru densulu. Fia-i tieran'a usiõra!

Vienn'a. (Sciri privitoare la cestiunea un-guresca). In privintia acest'a aduce „Presse“ urmatoarele:

Ca catu se apropia momentulu, carui sa se incredia deslegarea incurcaturilor politice, armelorucii, cu atatu mai dese suntu si scirile in adeveru aventuriõse despre ferice incercãri, de infielegere. Ne-amu retinutu pana acum de a reproduce multele sciri si nu amu est nici adi din rezerv'a nostra, decu nu ne-aru fi venitu o impartãsire, care firesce inca nu e garantata, dara carea ici si unde este crediuta. Dupa acea scire Maj. Sea Imper. Se aru fi determinatu a transpune, in casu sa erumpa resboiulu, regenti'a-Ungariei, Majestatãtiei Sele Imperatesei, dandu-i si unu guvernulu responsabilu. La realisarea acestei determinatiuni se dice ca contribue impregiararea, ca Majestatea Sea Imperatulu ca supremulu imperatoru alu armiei trebuie sa-si indrepte tota activitatea asup'a supremei conduceri a armatelor de operatiune si ca dela nou denumitulu regimu un-gurescu, aru fi apoi de a se astepta, ca pana la finirea resboiului sa ajunga cestiunea un-guresca in acelu stadiu, din care sa fia possibila deslegarea definitiva.

„Const. Oest. Ztg.“ foia oficioasa deminte cu totulu acasta faima, si dice, ca dela inceputu pana la sfersitu este lipsita (faim'a) de ori ce temei.

La aceste sa mai adaugemu o inscintiare ce o capata din Pest'a, „Volksfreund“, in carea se dice ca dlu de Majlath au conferitu cu Deak in 9 ale eur. si ca acesti barbati de statu aru fi ajunsu la o mai deplina infielegere si asiã in tempulu celu mai scurtu suntu de asteptatu din partea regimulu concessiuni insemnate; parlamentarismu, responsabilitatea ministriloru, comitate autonome sa fia concesu dlu de Majlath, iara Deak s'aru fi aretatu ce-va mai lasatoriu in privintia afaceriloru comune. Ce e mai de insemnatu la acasta scire este, ca Deak sa fia pretinsu senatulu imperialu mai angustu si sa i se fia si apromisu.“

Spre completarea acestor'a adaugemu si scirea ce cetimu in unele foi, despre o eventuala retragere a ministrului Belcredi din ministeriu.

Principatele romane unite.

Romanulu descriindu deschiderea constituantei dela 28 Aprile dice intre alte cele urmatoare:

La 10 1/2 ore a inceputu ceremoni'a religioasa ce procede intrarea in lucrare a adunãrei; la 11 1/2 deputatii si tote corpurile cele mari ale statulu, precum si corpulu diplomaticu au petrunsu in sala adunãrei. La 12 ore Inalt'a Locotenintia domnesca, urmata de Dni ministri, au intratu in adunare. D. Lascaru Catargiu a cititu mesagiulu de deschidere, pe care-lu impartimu astadi la abonatii nostri. O tãcere solemnã domniã in Camera. De cate ori in sa cuvintele de unire, de Carolu I, au fostu pronuntiate, aclamatiuni entusiastice cari durau minute intregi, se radicau de pe bancele Adunãrei si din tribunele publice. Afara din sala s'audiã resunetele puternice ce gasiau aceste aclamatiuni in undele de poporu ce venisera a salutã pe Representantii natiunei.

Astadi, dice mesagiulu, in urm'a determinatiunei Principelului Carolu de Hohenzollern de a primi corõna ce-i oferimu, si in urm'a declarãrei din urma a conferintiei, declaratiuni care vi se voru depune pe biurou, sãrtea tiei este in mãnil Dvõstre, si este in mãni barbate. Guvernulu nu are cea mai mica indoiela ca veti perseverã si ca veti incoronã oper'a inceputa de noi. Raspundeti la marea misiune ce aveti, strigandu intr'unu singuru glasu sa traiesca Carolu I. alesulu poporulu romanu intregu; fiti tari in credintia ca glasilu vostru va fi auditu.“

Si mai departe, terminandu, elu aduce aminte Camerei ca natiunea a votatu, a alesu pe Domnulu seu, si ca, pentru ca acestu faptu sa fia deplinitu, nu cere decatu sanctiunea Adunãrei.

O vomu dá! au strigatu cu aventu deputatii; Traiesca Carolu I., trãsca Romani'a unita! Traiesca locoteninti'a!

Si aceste strigate erau repetite de mii de voci ale poporului, ale armatei, ale gardei nationale. Delulu Mitropoliei se infiora subt aceste manifestări ale unui entuziasm sincer, alu unui simtiementu unanimu de iubire, de infratire, de otarire de a scapá tíe-r'a cu ori ce pretiu.

Candu Locoteninti'a domnésca, depunendu in mânilé deputá-tiloru alesi sórtea Romaniei, viitoriulu ei, sperantiele ei cele mai scumpe, sicura de patriotismulu, de devotamentulu loru, se retrase, ea fu din nou salutata de representatiunea nationala cu cele mai calduróse demonstrári. Manifestárilé de iubire ale poporului o urmara in departare.

Cate-va minute in urma, tacerea iara-si domniá in Adunare; cea mai mare parte dia poporu, cá si gard'a nationala si armat'a ce ocupau curtea Mitropoliei si Dealulu, se retrase. Deputatii formandu-se in sectiuni, procesera indata la verificarea titluriloru nuoiloru alesi. In dóue, trei óre de lucru, 123 de alegeri fura verificate. Moderatiunea cea mai mare a predominita din tóte pártile in cercetarea contestáriloru aduse cont'a unoru alegeri.

La 6 óre Adunarea erá constituita, remaindu cá celelalte alegeri remase neverificate, sa se cerceteze mai tardiu. Procedindu apoi la alegerea biuroului, s'au alesu:

Presiedinti. Dimitrie Bratianu cu 85 de voturi, Manolache Costache cu 84, Generalu I. Ghic'a cu 80.

Pentru alu 4-lea Balotare.

Secretari: Pogoru cu 83 voturi, Iatropolu cu 81, George Cantacuzino cu 57, Gradisteanu cu 56, Gr. Lahovari cu 49, Ioann A. Cantacuzino cu 47, Lupascu cu 44.

Pentru alu 8-lea Balotare.

Cestori: Ioann Falcoianu 55, Sihilianu 51, Iaman-di 50, S. Grigorescu 44.

Mane dar constituantea Romaniei va procede la votulu celu mare. Mane, ea va spune lumii ca Romani'a este. Mane ea va inscrie in analile tieréi votulu natiunei, ratificandu alegerea lui Carolu I. Unirea Romaniei este unu faptu de multu deplinitu; numaaí inimicí nostri seculari; numai uneltitorii tristei incercári din Iasi, au pututu pune la indoiala tariá simtiementulu nationalé in acésta privintia. Desaprobarea generala, ce a intempinatú acea cercare, a fostu o lovitura teribile pentru acei ce o urdisera. Declararea ce va face mane Adunarea nationalé, care va spune acelorú inimici ca unirea nu mai este de domenulu discussiunei, ca ea a trecutú de multu in domenulu faptelorú, alu istoriei, si ca nimicu n'o mai póte clintí, va fi lovitura de mórte pentru densii.

Domnii Consuli voru spune Europei cumu simtu, cum lucréza Románii.

Mane dar sórtea Romaniei se va otari, si se va otari bine. Avemu incredere deplina.—

Cetimu in „Tromp. Carp.“:

„Monitoriulu oficialé“ de alaltaeri contine actele de mai la valé cáror'a precede urmatórele linii in partea s'a oficiala:

„Agintii puteriloru au transmisu guvernulu hotarirea conferintieloru din Parisu din 2 Maiu.

„Guvernulu, pe deplinu incredintiatu ca Romanii sciu a intielege si actele diplomatice, si drepturile si datoriele lorú, da acestui actu cea mai deplina publicitate. Prin acésta, puterile garanti voru vedé prin faptu, nu numai diferinti'a ce avemu pentru densele, dara si increderea ce avemu ca natiunea va audi acea decisiune cu totu respectulu ce se cuvine; in sa totu deodata cu liniscea ce au totu deun'a cei tari in ale lorú credintie, si cu sigurantia ce are poporulu románu ca puterile garanti, dupa ce l'a supusu la atátea incercári, voru respectá in Romani'a, cá pretutindene, vointia nationala, espresa necontentitu si cu cea mai neclintita staruintia, si voru sanctiuna-o in sfersitu, cáci nu ele voru voi peirea unei napuni, care in tempu de 18 seculi, a doveditu ca nimenea nu a putut'o ucide.“

4 Maiu, 1866.

Domnulé ministru,

Conferinti'a insciintiata de evenimentele ce de curendu s'au petrecutu in Principate, a socotitu necesariu a face declaratiunea anexata, declaratiune pe care sum insarcinatu de a o remite in copia guvernulu provisoriu din Bucuresci.

Dorinti'a conferintiei este de a lasá Principateloru Unite tóta libertatea de actiune compatibila cu ingageamentele internationali pe care este chieamata ale face a se respectá.

Conferintiei ii place a crede ca guvernulu provisoriu intielege binevoitórele sele intentiuni in privinti'a lorú, si ca adunarea va conformá actele sele cu sensulu declaratiunei.

Afara de acestea sum insarcinatu a invitá pe guvernulu provisoriu de a inserá in diuariulu oficialé tecstulu documentulu aci alaturatu.

In consecintia, amu onóre a ve rugá sa binevoiti a provocá publicatiunea oficialé a acelu documentu si a me informá despre inserarea sea in „Monitoriu.“

Binevoiti etc. etc.

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

Declaratiunea conferintiei sub dat'a dela Parisu 2 Maiu 1866

Guvernulu provisoriu din Bucuresci, provocandu printr'unu plebiscitu recentu numirea unui principe strainu, a contravenitu conventiunei din 19 Augustu 1858, care, prin articolulu 12, defera adunárei alegerea hospodarala.

Conferinti'a decide, referandu-se la resolutiunea s'a dela 4 ale acestei luni, ca ingrigirea de a resólve cestiunea mantinerei unirei trebue sa fia lasata adunárei ce se va intr'uní.

Déca majoritatea, séu a deputatiloru din Moldov'a séu a deputatiloru din Valachi'a, aru cere-o, unii séu ceilalti aru avé facultatea de a votá deosebitu.

La casu candu majoritatea séu din Moldov'a séu din Valachi'a s'aru pronuncia contr'a unirei, acelu votu aru avé de consecintia separarea ambeloru Principate. Acésta cestiune deslusindu-se, adunarea va procede la alegerea hospodarale care, dupa art. 13 alu conventiunei, nu póte cadé decátu pe unu indigenu.

Consulii suntu insarcinati de a veghiá intr'unu acordu comunu la liber'a emitere a voturiloru si a semnalá indata conferintiei ori ce atingere i se va aduce.

Acésta declaratiune pórtá urmatórele semnaturi: Metternich Drouyn de Lhuys, Cowley, Nigra, Goltz, Budberg.

V a r i e t á t i.

Omeni de servitiu in Sabiu. De vre-o câte-va dile vedemu in Sabiu ómenicu caciuli (siapce) rosii si bluse vinete gulerate rosii. Ce suntu acesti'a? suntu ómeni de servitiu (Dienstmänner), de cari se vedu in orasiéle cele mari si cari pentru o plata anumita facu totu felulu de servicii. Dupa cum suntemu informati institutulu acest'a e chiamatu aici in viétia de unu intreprindiatoriu Adolf Castle de Mollineux, carele au mai infiintiatu asemenea institute in Olmütz, Troppau, si alte locuri. Prin acestu institutu se pune freu pretensiuniloru esagerate ale asiá numitloru sacagii si a altoru lucratori, cari traiescu din caraturi de obiecte din o parte in alta parte a cetatiei.

Tarifa ómeniloru de servitiu e fipsata. Asiá aflámu, ea mergerea cu o epistola, ori o comissiune in launtru cetatiei costa 5 xr., in preurbii 10 xr., pentru transportulu unui „piano“ 1 f. 50 xr. si 'n cetate; in preurbii din cetate si vice versa 2 f. 50 xr. Intrebuintiendu pe di cine-va pre unu atare omu, socotitu tempulu dela 6 óre diminétia pána la 8 óre sér'a, costa 1 f. Mai e de insemnatu ca ei pentru transporturi de obiecte gingasie au carutiéle pe cari potu duce fára vatamare obiectele acolo, unde va cine-va sa le duca. Aretarea acést'a, da cetátiéi nóstre unu coloritu de cetate mare. Remane numai sa avemu multe de cumparatu (se intielege si cu ce) si de transportatu, cáci de cine sa fimu serviti in atare casuri numai ducemu lipsa.

** La Pest'a se tinú alergarea de cai pe intrecute in 9 Maiu u. la care fura de fatia si Cancelariulu Majlath si Taverniculu Senuyei, afara de altu publicu elegantu si numerosu.

** Lips'a de bani merunti. Din Pest'a se scrie dela 9 Maiu n. ca de vre-o dóue dile diecerii de argintu au disparutu cu totulu din comerciú. Ómenii au si inceputu la impartirea noteloru de 1 f. in câte patru párti. Asemenea se aude si din Vienn'a. Camer'a comerciala din Bud'a au indreptatu o adresa cátra ministeriulu de finantie, prin carea se róga a se face cele de lipsa spré incungiurarea calamitátiloru ce s'aru nasce de aci in comerciulu mai meruntu.

Nr. 12—2

Escriere de Concursu.

Pentru deplinirea vacantei statiuni invetiatoresci a prunciloru barb. gr. or. din Toraculu micu, prin acésta sa escrie concursu; care statiune invetiatorésca e remunerata cu urmatórele emoluminte anuale: 105 f. v. a., 60 chible de grau, 50 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 2 orgii de lemne, 4 orgii de paie, 1 porcu de doi ani in carne, 4 jugere de aratura, $\frac{2}{4}$ jugeru de gradina si cortelu gratisu.

Doritorii de a ocupá ómintitulu postu invetiatorescu, binevoiéscá petitiunile lorú,— venerabilulu consistoriu dreptu maritoriu din Aradu adresate,— cu tóte prescriésele si recerutele acluse documentatóre pána in 21 Maiu a. c. oficiolatului protopresbiteralu din B. Comlosiu a le substerne.

In Banatu Comlosiu 11 Aprile 1866.

Vincentiu Sierbanu,
Protopresbiteru.

Burs'a de Vienn'a.

Din 4/61 Maiu 1866.

Metalicele 5%	55 75	Actiile de creditu	127 10
Imprumutulu nat. 5%	60 76	Argintulu	126
Actiile de banca	669	Galbinulu	6

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.